

ZAMONAVIY RANGTASVIR VA UMING O' ZIGA XOS JIHATLARI

Ismatullayeva Shaxrizoda Shuhrat qizi

Guliston davlat pedagogika insituti "Tasviriy san'at va muhandislik grafikasi" ta'lim

yo'nalishi 2- bosqich talabasi.

P.f.f.d., dotsent Ilmiy rahbar:

R.Z.Xayrov

Zamonaviy rangtasvir orqali ijodkor borliqda bo' layotgan jarayonlarni badiiy yechimlari orqali orqali o' z ijod namunalarida ifodalab beradi. Rangtasvir shunday tushunchaki uning masulini inson tinglamaydi yoki o' qimaydi ba' lki idrok qiladi. Rangtasvir deb tekis yuzada turli rang va materiallar yordamida ajariladigan tasvirga aytiladi .

Unga asosan bo' yoqlar – moyli bo' yoq ,akvarel ,guash ,tempera shuningdek ,rangli qalamlar, ko' mir , pastel, qalam ,sous, sangina kabi badiiy materriallar bilan ishlash harakterlidir.

Rangtasvir asarlari qog'oz ,mato karton, devor, oyna, yog'och kabi tekis yuzalarga ishlanadi.

Rangtasvirning quyidagi turlari mavjud:

1. Dastgoh rangtasvir.
2. Manumental rangtasvir.
3. Miniatyura rangtasviri.
4. Dekorativ rangtasvir.
5. Teatr – dekorativ rangtasviri

Monomentalik ko' rinishida ijtimoiy hayot voqealari aks ettiriladi va tasvir uzoq masofadan ko' rishga mo' ljalanadi . Monomental ko' rinishdagi rangtasvir san'ati turli devor yuzasiga ishlash , turli ranglar toshlar , shishalar , sirli buyumlar , maxsus to' rtburchak va ramkalar ichida tasvirlash (panno) yo' nalistini ham o' z ichiga oladi . Dekorativ rangtasvir esa bezak vazifasini o' taydi . Teatr kino va boshqa shunga o' xshash sohalarda dekprativ rangtasvir san'ati qo' llaniladi. Rangtasvir haqida ilmiy tushuncha bo' lishidan oldin odamlar yorug'lik va ranglar nisbatini to' g'ri anglab yetmaganlar. Bu haqida J. Vazariy shunday deydi rassomlar avval faqat rangdan foydalanib ishlaganlar, shuning uchun greklar ularni (monohramatiklar "monos" – bir va "chroma" – rang) deb ataladi. Keyinchalik Zavkals, Tumanov, Palignot, Timanf kabi rassomlar to' rt hil rangdan foydalanganlar.

Zozirgi kunda zamonavity san'atning tez suratlarda o' sib borishi yangi yo' l va yangi g'oyalarni kashf qilmoqda . Bu esa san'at ijodkorlarini yanada ko' proq ishlashiga va xalqni ko' proq harakat qilishga undamoqda. Tasviriy san'atdagi asarlarni tushunish va ularni tahlil qilish asarning kompazitsiyasi, ranglar jilosi, asar g'oyasi, qo' llanilgan texnika kabi birin – ketinlikda tahlil qilinadi. Asar haqida umumiy hulosa qilinadi. Ko' rib turganizdek rangtasvir

san'ati ham o' z falsafaiga ega soha hisoblanadi. Uni tub mohiyatiga yetish uchun kishidan chuqur tafakkur , yuqori dunyo qarash talab qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO' YIHATI:

1. Mirziyoyev Sh. M “ Oliy Majlisga murojatnomasi” , Toshkent, 2019
2. Askarov Sh. Arxitektura Temuridov . T., 2009
3. Norsayid Oydinov “ Tasviriy san'at tarixi” , Toshkent “Ijod” Nashriyot uyi -2007
4. Ne'mat Abdullayev “Jahon san'at tarixi” , Toshkent “Davr Press” nashriyoti, 2007